

**“УСАН ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛД ТЕХНИКИЙН
ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ ХИЙХ, ТОО БҮРТГЭЛ ХӨТЛӨХ, УЛСЫН
ДУГААР, ГЭРЧИЛГЭЭ ОЛГОХ ЖУРАМ”-Д НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА**

Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэлийн эрх зүйн зохицуулалтын үүслийн хувьд усан замын тээврийн асуудлыг тусгай хуулиар зохицуулах хүртэл Засгийн газрын 2002 оны 40 дүгээр тогтоолоор баталсан “Усан замын тээврийн хэрэгсэлд хяналт тавьж бүртгэх түр журам”-аар усан замын тээврийн хэрэгслийн хөвөлтийн аюулгүй байдал, тээвэрлэлтийн болон техник ашиглалтын шаардлагыг хангуулах, хүн ам, хүрээлэн байгаа байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх нөхцөл бүрдүүлэх чиглэлээр төрийн хяналт тавих, усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг, тооллого явуулж, бүртгэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулж байсан. Тухайн үед зөвхөн Хөвсгөл нуурт 10 гаруй усан замын тээврийн хэрэгсэл бүртгэлтэй байсан.

Улсын Их Хурлаар 2003 онд батлагдсан Усан замын тээврийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3 дахь хэсэгт “Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн болон экологийн хяналтын үзлэг хийх, тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар олгох журам”-ыг усан замын тээврийн болон байгаль орчны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран батлахаар тусгасан. Улмаар тухайн үед Зам, тээврийн сайд, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын хамтарсан 2014 оны 138/А-208 дугаар тушаалаар “Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн болон экологийн хяналтын үзлэг хийх, тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар олгох журам”-ыг батлан мөрдүүлж байсан.

Усан замын тээврийн тухай хуулийн 2017 оны шинэчилсэн найруулгаар “Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх, тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгох журам”-ыг усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батлахаар хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.3 дахь хэсэгт тусгагдсан.

Үүний дагуу усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, хяналттай холбоотой харилцааг илүү нарийвчлан зохицуулсан шинэчилсэн журмыг боловсруулж, Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдрийн 119 дүгээр тушаалаар баталсан бөгөөд тушаалын хавсралтаар техникийн хяналтын үзлэг, оношилгооны хуудас, бүртгэлийн маягыг шинээр батлуулсан.

Жилд дунджаар 30-40 усан замын тээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэлд бүртгэж, гэрчилгээ, улсын дугаарыг олгож байгаа бөгөөд 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар улсын хэмжээнд нийт 243 усан замын тээврийн хэрэгсэл бүртгэлтэй байна. Цаашид энэ тоо нэмэгдэх хандлагатай байгаа болно.

Зам, тээврийн салбарын үйлчилгээг цахимжуулах ажлын хүрээнд 2022 оноос эхлэн усан замын тээврийн хэрэгслийн шинээр бүртгүүлэх, бүртгэлд шилжилт хөдөлгөөн хийлгэх хүсэлтийг Цахим үйлчилгээний нэгдсэн портал “И-Монголиа” системээр хүлээн авч, шийдвэрлэх боломжийг бүрдүүлсэн.

Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Энэхүү журмаар усан замын тээврийн үйл ажиллагааг байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүйгээр эрхлэн явуулах, усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх, усан замын тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдал, техникийн аюулгүй ажиллагааг хангах, усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл хөтлөх, тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар, гэрчилгээ олгох, шилжилт хөдөлгөөн хийхтэй холбогдсон харилцааг тус тус зохицуулна.

Журмын төсөл нь 12 зүйл, 119 заалттай. Энэхүү журмыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон (оношилогооны хуудас, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, бүртгэлийн маягт) баримт бичгийн загварыг шинэчлэн батлах юм.

Хөвсгөл нуураас гадна Монгол орны бусад томоохон гол, мөрөн, нууруудад мөн усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо нэмэгдэж байгаатай холбоотойгоор Зам, тээврийн яамнаас төрийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хүндрэл чирэгдлийг багасгах зорилгоор хөвөлтийн улирлын хугацаанд орон нутгуудад улсын байцаагч нарыг томилон ажиллуулж, техникийн хяналтын үзлэг, тооллого, бүртгэлийг газар дээр нь зохион байгуулан ажиллаж байна.

Гэсэн ч иргэд, хуулийн этгээд нь өмчлөлийн усан замын тээврийн хэрэгслийг тогтоосон хугацаанд нь тодорхой шалтгаангүйгээр техникийн хяналтын үзлэгт хамруулахгүй тохиолдол байгаа нь төрийн ажилд хүндрэл учруулж байх тул үүрэг хариуцлагыг тодорхой болгох зорилгоор техникийн хяналтын үзлэгт удаа дараа хамруулаагүй жилийн тооноос хамааруулан тухайн усан замын тээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэлээс хасалт хийх эрхийг бүртгэлийн байгууллагад нээлттэй болгох зохицуулалтыг журамд тусгах зайлшгүй шаардлагатай гэж үзсэн.

Төрийн үйлчилгээг иргэд, хуулийн этгээдэд хүндрэл чирэгдэлгүй үзүүлэх, хүртээмжтэй, ил тод болгох зорилтын хүрээнд уг зохицуулалтыг журмын төсөлд нэмж тусгахаар зорьсон бөгөөд усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл болон техникийн хяналтын үзлэгт хамруулахад шаардлагатай баримт бичгийн бүрдлийн тоог бууруулж, үйлчилгээ авч буй иргэн, хуулийн этгээдэд хүндрэл чирэгдэлгүй байхаар журмын төсөлд тусгасан.

“Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх, тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар олгох журам”-ын төсөлд санал авах зорилгоор гол, мөрөн, нуур бүхий аймгуудын усан замын тээврийн хяналтын улсын байцаагч нарыг оролцуулсан хэлэлцүүлгийн үр дүнгээс гарсан саналыг тусгаж, холбогдох төрийн бус байгууллага болон усан замын тээврийн үйлчилгээ эрхлэгч иргэд, аж ахуйн нэгжүүдээс санал авахаар Зам, тээврийн яам болон түүний харьяа Монгол Улсын Далайн захиргааны албан ёсны цахим хуудсанд журмын төслийг байршуулж, олон нийтээс санал авах ажлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шаардлагын дагуу зохион байгуулсан.

ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ЯАМ

Зам, тээврийн сайдын 20 оны дугаар сарын-ны өдрийн
.... дугаар тушаалын Нэгдүгээр хавсралт

**Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх, тоо бүртгэл
хөтлөх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгох журам**

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь усан замын тээврийн үйл ажиллагааг гол, мөрөн, нуурын экологи, байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй эрхлэхэд төрийн хяналт, зохицуулалтыг чиглүүлж, хүн, хуулийн этгээдийн эзэмшил, өмчлөлд байгаа усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг, оношилгоо хийж хөвөлтийн аюулгүй байдлыг ханган, усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг эрх олгогдсон, усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, түүний харьяа байгууллагын усан замын тээврийн хяналтын улсын байцаагчид энэхүү журмыг баримтлан хийнэ.

1.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл хөтлөх, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ болон улсын дугаар олгох үйл ажиллагааг усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллага эрхлэн гүйцэтгэх бөгөөд усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлж, лавлагаа гаргана.

1.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн осол, зөрчил гарсан болон бусад шаардлагатай тохиолдолд усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг хийх, дүгнэлт гаргах ажлын хэсэг байгуулж болно. Ажлын хэсгийг усан замын тээврийн хяналтын улсын /ахлах/ байцаагч ахалж, тухайн орон нутаг дахь холбогдох мэргэжлийн болон хууль хяналтын байгууллагын төлөөллийг оруулж, осол, зөрчлийг шинжлэн шалгаж дүгнэлт гаргана.

1.5.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, түүний эрх олгосон байгууллагын усан замын тээврийн хяналтын улсын /ахлах/ байцаагчид хяналт тавина.

Хоёр.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх

2.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг жилд нэг удаа усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллага үзлэг оношилгооны болон утааны найрлага хэмжигч зэрэг бусад шаардлагатай багаж хэрэгслээр хийнэ. Шаардлагатай тохиолдолд ээлжит бус үзлэг хийж болно.

2.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг жил бүрийн хөвөлтийн улирал эхэлснээс хойш 14 хоногийн дотор Усан замын тээврийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд заасан техникийн шаардлагын дагуу хийнэ.

2.3.Техникийн хяналтын үзлэгт оруулах усан замын тээврийн хэрэгсэлд Усан замын тээврийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлд заасан даатгалыг хийлгэсэн байна.

2.4.Техникийн хяналтын үзлэгээр усан замын тээврийн хэрэгслийн марк, улсын дугаар, хөдөлгүүрийн дугаар, төрөл, зориулалтыг усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээнд заасан мэдээлэлтэй тулгаж хянах ба усан замын тээврийн хэрэгсэлд зайлшгүй

шаардагдах нэмэлт хэрэгслийн /галын хор, ослын дохио, уяа оосор, эмийн сан/ бүрдэл, ашиглалтын шаардлага зэргийг шалгана.

2.5.Техникийн хяналтын үзлэгээр усан замын тээврийн хэрэгсэл нь техникийн дараах шаардлагыг хангаж буй эсэхийг шалгана. Үүнд:

2.5.1.хөдөлгүүрийн ажиллагаа;

2.5.2.хөдөлгүүрээс ялгарч буй утааны бохирдол байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байгаа эсэх;

2.5.3.хөдөлгүүрийн багтаамж, хүчин чадал нь усан замын тээврийн хэрэгслийн үйлдвэрлэгчээс тогтоосон техникийн тодорхойлолтод нийцсэн эсэх;

2.5.4.их биеийн бүрэн бүтэн байдал (цоорсон, цуурсан, элэгдсэн эсэх);

2.5.5.шатахууны савны битүүмжлэл, шатах тослох материал алдагдаж буй эсэх;

2.5.6.аврах хантааз нь стандартын болон ашиглалтын шаардлага бүрэн хангаж, зорчигчдын суудлын тоонд хүрэлцэхүйц хэмжээнд байгаа эсэх /хүүхдэд болон том хүнд зориулсан/;

2.5.7.бусад аврах хэрэгсэл болон гал унтраах хэрэгсэл шаардлага хангаж байгаа эсэх;

2.5.8.гэрлэн ба дуут дохионы хэвийн ажиллагаа, бүрэн бүтэн байдал;

2.5.9.ус шавхагч насос хэвийн ажиллагаатай эсэх;

2.5.10.жолоодлогын тоног төхөөрөмж хэвийн ажиллагаатай эсэх;

2.5.11.цахилгааны тоног төхөөрөмж, холбооны хэрэгслүүдийн хэвийн ажиллагаа, бүрэн бүтэн байдал.

2.6.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг хийлгэхэд дараах баримт бичиг бүрдүүлнэ. Үүнд:

2.6.1.иргэн бол иргэний үнэмлэх, хуулийн этгээд бол улсын бүртгэлийн гэрчилгээ болон түүнтэй адилтгах цахим лавлагаа;

2.6.2.усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, хувийн хэрэг, бусад дагалдах баримт бичиг;

2.6.3.усан замын тээврийн хэрэгсэлд их засвар хийсэн бол хувийн хэрэгт тэмдэглэсэн байх;

2.6.4.усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч солигдсон буюу бусад тохиолдолд хийгдсэн шилжилтийн тухай баримт бичиг;

2.6.5. даатгалд даатгуулсан баримт бичиг;

2.6.6. техникийн хяналтын үзлэгийн төлбөр төлсөн баримт.

2.7.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд ээлжит бус техникийн хяналтын үзлэгийг дараах тохиолдолд хийнэ. Үүнд:

2.7.1.техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан усан замын тээврийн хэрэгсэлд зайлшгүй шаардлагаар их засвар үйлчилгээ хийлгэж, хөдөлгүүр сольсон;

2.7.2.байгаль орчинд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй нөхцөл байдал үүссэн болон хөвөлтийн аюулгүй байдлын шаардлага хангахгүй байгаа талаар иргэдээс санал, гомдол гаргасан;

2.7.3.ашиглагдаж байгаад импортоор оруулж ирсэн усан замын тээврийн хэрэгсэлд;

2.8.Техникийн хяналтын үзлэгт тэнцсэн усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг оношилгооны хуудсанд тухайн техникийн хяналтын үзлэгийг хийсэн улсын байцаагч гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

2.9.Эвдрэл, гэмтлийн улмаас хөвөлтөд гарах боломжгүй усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөгч, эзэмшигч нь бүртгүүлж, гэрчилгээнд болон хувийн хэрэгт энэ тухай тэмдэглэл хийлгүүлнэ.

2.10.Эвдрэл, гэмтэл болон бусад шалтгаанаар цаашид ашиглах боломжгүй болсон усан замын тээврийн хэрэгслийг ашиглахыг хориглосон тухай тэмдэглэгээг гэрчилгээний “тусгай тэмдэглэл” хэсэгт хийж, гэрчилгээг хураан авна.

2.11.Хөвөлтийн бус хугацаанд буюу хүйтний улиралд импортоор оруулж ирсэн усан замын тээврийн хэрэгслийг анхан шатны үзлэгт хамруулж болох ба техникийн хяналтын үзлэгийн төлбөрөөс чөлөөлөгдөнө.

2.12.Анхан шатны үзлэгээр усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн паспорт, үйлдвэрлэгчийн дагалдах баримт бичигт заасан мэдээлэлтэй нийцэж буй эсэх, аврах хэрэгслийн бүрдэл, ашиглалтын шаардлага хангаж буй эсэхийг шалгана.

Гурав.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгэх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгох

3.1.Үзлэг оношилгоонд хамрагдсан усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөгч, эзэмшигч хүн, хуулийн этгээдийн хаягаар бүртгэж, харьяалах орон нутгийн нэрийг илэрхийлэх ялгах тэмдэг бүхий улсын дугаар, гэрчилгээ олгоно.

3.2.Өмчлөгч, эзэмшигч нь улсын дугаараас гадна усан замын тээврийн хэрэгсэлдээ нэр өгөх хүсэлт гаргасан бол, түүний санал болгосон нэрийг бусад усан замын тээврийн хэрэгсэлд олгосон нэртэй давхардуулалгүйгээр олгож, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ болон хувийн хэрэгт нь тэмдэглэнэ.

3.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг баталсан загварын дагуу нууцлалын шаардлагыг хангаж хэвлүүлнэ.

3.4.Усан замын тээврийн хэрэгсэл эзэмшигч, өмчлөгч нь тээврийн хэрэгслийн хувийн хэрэг хөтлөх бөгөөд хувийн хэргийг төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллага олгоно.

3.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэлд шинээр бүртгүүлэхэд дараах баримт бичгийг бүрдүүлж, усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад ирүүлнэ. Үүнд:

3.5.1.өмчлөгч, эзэмшигч нь иргэн бол иргэний үнэмлэх, хуулийн этгээд бол улсын бүртгэлийн цахим лавлагаа, өргөдлийн маягт, эрх бүхий этгээдийн шийдвэр, албан хүсэлт /хуулийн этгээд бол/;

3.5.2.усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн паспорт, үйлдвэрлэгчийн дагалдах баримт бичиг;

3.5.3.импортоор оруулж ирсэн бол гаалийн бүрдүүлэлт хийснийг нотолсон баримт бичиг, эсхүл гаалийн байгууллагын тодорхойлолт;

3.5.4.усан замын тээврийн хэрэгслийг Монгол Улсад үйлдвэрлэж, угсарсан бол түүний аюулгүй байдлыг хянан баталгаажуулсан гаднын мэргэжлийн байгууллагын баримт бичиг, оюуны өмчийн газарт бүртгүүлж, патентийн гэрчилгээ авсан байх;

3.5.5.усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг, оношилгоо хийсэн хуудас;

3.5.6.улсын тэмдэгтийн хураамж болон гэрчилгээний үнэ төлсөн баримт;

3.5.7.даатгалд даатгуулсан баримт бичиг;

3.5.8.Монгол Улсын Иргэний хуульд заасан өмчлөх эрх шилжүүлэх бүх төрлийн гэрээ, нотариатаар гэрчлүүлсэн байх.

Дөрөв.Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэлд шилжилт хөдөлгөөн хийх

4.1.Дараах тохиолдолд усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэлд шилжилт хөдөлгөөн, өөрчлөлт хийнэ. Үүнд:

4.1.1.өмчлөгч, эзэмшигч хүн, хуулийн этгээд нь усан замын тээврийн хэрэгслээ бусдад худалдах, бэлэглэх, солилцох, шилжүүлэх;

4.1.2.өмчлөгч, эзэмшигч хүн, хуулийн этгээдийн оршин байгаа байршил, хаяг өөрчлөгдөх;

4.1.3.усан замын тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрийг өөрчлөх;

4.1.4.өмчлөгч хуулийн этгээд татан буугдсан, улсын бүртгэлээс хасагдсан эсхүл өмчлөгч эзэмшигч нас барсан;

4.1.5.усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч нас барсан тохиолдолд өв залгамжлагчийн, мөн шүүхийн шийдвэрээр усан замын тээврийн хэрэгслийг хураасан буюу шилжүүлсэн бол шийдвэрт заасан хүн, хуулийн этгээдийн нэр дээр тус тус бүртгэнэ.

4.1.6.татан буугдаж бүртгэлээс хасагдсан хуулийн этгээдийн усан замын тээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэлийн лавлагаа, албан хүсэлтийг үндэслэн бусад хүн, хуулийн этгээдийн нэр дээр шилжүүлэн бүртгэж болно.

4.2.Иргэн усан замын тээврийн хэрэгслийн шилжилт хөдөлгөөнийг бүртгүүлэхэд дараах баримт бичгийг бүрдүүлнэ. Үүнд:

4.2.1 иргэний үнэмлэхний хуулбар, болон түүнтэй адилтгах цахим лавлагаа;

4.2.2.баталсан маягтын дагуу гаргасан өргөдөл;

4.2.3.тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ;

4.2.4.Монгол Улсын Иргэний хуульд заасан өмчлөх эрх шилжүүлэх бүх төрлийн гэрээ, нотариатаар гэрчлүүлсэн байх;

4.2.5.энэхүү журмын 3.5.7-т заасан баримт бичгүүд.

4.3.Хуулийн этгээд усан замын тээврийн хэрэгслийн шилжилт хөдөлгөөнийг бүртгүүлэхэд дараах баримт бичгийг бүрдүүлнэ. Үүнд:

4.3.1.эрх бүхий этгээдийн шийдвэр, албан хүсэлт;

4.3.2.хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн цахим лавлагаа;

4.3.3.тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ;

4.3.4.Монгол Улсын Иргэний хуульд заасан өмчлөх эрх шилжүүлэх бүх төрлийн гэрээ, нотариатаар гэрчлүүлсэн байх;

4.3.5.энэхүү журмын 3.5.7-т заасан баримт бичгүүд.

4.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч нас барсан тохиолдолд өвлөх эрхийн гэрчилгээ болон хууль ёсны өвлөгчөөр тогтоосон шүүхийн шийдвэрийг үндэслэнэ.

4.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрийг өөрчилсөн бол тухайн өөрчлөлт нь стандартын шаардлага хангаж байгааг нотолсон техникийн хяналтын үзлэгийн дүгнэлт, өмчлөгчийн хүсэлтийг үндэслэн өөрчлөлтийг бүртгэж, гэрчилгээнд тэмдэглэнэ.

4.6.Өмчлөгч хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлээс хасагдсан шийдвэр, татан буугдсан бол үүсгэн байгуулагчийн шийдвэр, хүсэлт, улсын бүртгэлийн цахим лавлагааг үндэслэнэ.

Тав.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг нөхөн олгох

5.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг үрэгдүүлсэн тохиолдолд нөхөн авахын тулд дараах баримт бичгийг бүрдүүлж, усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад ирүүлнэ.Үүнд:

5.1.1.үрэгдүүлсэн гэрчилгээг нөхөн олгохыг хүссэн өмчлөгч /эзэмшигч/-ийн өргөдөл, хуулийн этгээд бол албан бичиг;

5.1.2.үрэгдүүлсэн гэрчилгээг хүчингүйд тооцсон тухай өдөр тутмын сонинд зарлуулсан баримт, сонины зарын хуулбар;

5.1.3. гэрчилгээний үнэ тушаасан баримт.

5.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг нөхөж олгосон тохиолдолд гэрчилгээ дээр “нөхөн олгов” гэж тэмдэглэнэ.

5.3.Хэрэглээний явцад хуучирч муудсан, бичлэг тэмдэглэл нь баларч уншигдах боломжгүй болсон гэрчилгээг өмчлөгчийн хүсэлтээр үнийг нь төлүүлэн сольж болно.

Зургаа.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгэлээс хасах

6.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийг техникийн хувьд цаашид ашиглах боломжгүй болсон эсхүл усанд живсэн, экспортлох тохиолдолд өмчлөгч хүн, хуулийн этгээд усан замын тээврийн хэрэгслээ нэг сарын дотор улсын бүртгэлээс хасуулна.

6.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэлээс хасуулах тохиолдолд дараах баримт бичгийг бүрдүүлж, усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад ирүүлнэ. Үүнд:

6.2.1.усан замын тээврийн хэрэгслийг техникийн хувьд цаашид ашиглах боломжгүй болсон, эсхүл экспортлох бол улсын бүртгэлээс хасуулах тухай өмчлөгч хүн, хуулийн этгээдийн хүсэлт, шийдвэр;

6.2.2.усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ;

6.2.3.усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийсэн улсын байцаагчийн акт, эсхүл усанд живсэн тухай онцгой байдлын байцаагчийн дүгнэлт.

6.3.Байгууллага нь хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор хасалт хийнэ.

6.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгт 3 жил хамрагдаагүй бол бүртгэлийн байгууллага нь өмчлөгч иргэн болон хуулийн этгээдээс ирүүлсэн өргөдөл шаардахгүй бүртгэлээс хасна.

6.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэлээс түр хасах, бүртгэлийг сэргээх.

6.5.1.тээврийн хэрэгсэл өмчлөгч энэхүү журмын 11 дүгээр зүйлийг зөрчсөн тохиолдолд тухайн тээврийн хэрэгслийг бүртгэлээс түр хасаж болно;

6.5.2.өмчлөгч зөрчлөө арилгасны дараа тухайн тээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлийг буцаан сэргээнэ.

Долоо.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгчийн эрх, үүрэг

7.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчилж авснаас хойш 14 хоногийн дотор усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад бүртгүүлж улсын дугаар, гэрчилгээ авах буюу шилжилт хөдөлгөөн хийлгүүлнэ.

7.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн улсын дугаарыг баталсан загварын дагуу байршуулж тэмдэглэнэ.

7.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийг техникийн хувьд бүрэн бүтэн ашиглах ба түүний техникийн байдалд тогтмол үзлэг хийж, илэрсэн эвдрэл, гэмтлийг тухай бүр засах, өнгө үзэмжийг сайжруулах, усан замын тээврийн хэрэгсэлд засвар, үйлчилгээ хийсэн талаарх тэмдэглэгээг хувийн хэрэгт хийнэ.

7.4.Усан замын тээврийн хяналтын улсын байцаагчийн тавьсан шаардлагыг бүрэн биелүүлж, усан замын тээврийн хэрэгслээ товлогдсон хугацаанд техникийн хяналтын үзлэгт заавал хамруулна;

7.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийг шинээр хөвөлтөд гаргах, хөдөлгүүрийг солих буюу их засвар хийсэн тохиолдолд усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад 14 хоногийн дотор мэдэгдэн бүртгүүлэхээс гадна шилжилт хөдөлгөөнийг хийлгэнэ.

7.6.Усан замын тээврийн хэрэгслийн зориулалтыг өөрчлөхгүй.

Найм.Бүртгэлийн байгууллагын эрх, үүрэг

8.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгох, шилжилт хөдөлгөөн хийх, бүртгэлээс хасах үйл ажиллагааны үнэн зөв байдлыг хариуцна.

8.2.Иргэн, хуулийн этгээдээс ирүүлсэн усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгүүлэх, улсын дугаар болон гэрчилгээ авах, шилжилт хөдөлгөөн хийлгэх, бүртгэлээс хасуулах тухай хүсэлт, холбогдох материалыг хүлээж авснаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор шийдвэрлэнэ.

8.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгэж, гэрчилгээ олгохдоо бүртгэлийн карт хөтөлнө.

8.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, шилжилт хөдөлгөөн хийлгэх, бүртгэлээс хасуулах талаар энэхүү журмын заалтыг зөрчсөн тохиолдолд түүнийг арилгуулах арга хэмжээ авна.

8.5.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх хугацаа болон хамрагдах нутаг дэвсгэр, байршлыг өдөр тутмын сонин, бусад хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр уг үзлэг явуулахаас 14-өөс доошгүй хоногийн өмнө олон нийтэд урьдчилан мэдээлнэ.

8.6.Усан замын тээврийн хэрэгслүүдийг техникийн хяналтын үзлэгт бүрэн хамруулах ажлын бэлтгэлийг хангах арга хэмжээг авах талаар усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын чиг үүргийг тухайн орон нутагт хэрэгжүүлж буй байгууллагад мэдэгдэнэ.

8.7.Усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэлтэй холбоотой үйлчилгээг цахим хэлбэрээр авах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

Ес.Усан замын тээврийн улсын байцаагчийн эрх, үүрэг

9.1.Усан замын тээврийн хяналтын улсын /ахлах/ байцаагч нь батлагдсан хуудсыг баримтлан усан замын тээврийн хэрэгслийн үзлэг оношилгоог хийнэ.

9.2.Үзлэгт хамрагдсан усан замын тээврийн хэрэгсэл нь техникийн хяналтын шаардлагыг хангаагүй, байгаль орчинд ээлгүй, утаа, химийн аливаа хорт бодис ялгаруулж байгаа тохиолдолд өмчлөгчид доголдол, дутагдлыг арилгах талаар хугацаатай үүргийг өгч дахин үзлэг хийлгэх арга хэмжээг авах талаар шаардлага тавина.

9.3.Үзлэгээр илэрсэн доголдол, дутагдлыг арилгаагүй болон үзлэгт оруулаагүй усан замын тээврийн хэрэгслийг усан замын хөдөлгөөнд оролцуулахгүй буюу шаардлагатай гэж үзвэл түр саатуулах, мөн хууль тогтоомжийн дагуу арга хэмжээ авна.

9.4.Техникийн хяналтын үзлэгийн үр дүнг үндэслэн усан замын тээврийн хэрэгслийн зориулалт, хүчин чадалд нийцүүлсэн аялах бүсийн хязгаарлалтыг тодорхойлж хувийн хэрэгт тэмдэглэнэ.

9.5.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийхдээ нийтээр дагаж мөрдөх хууль, тогтоомж, дүрэм, журам, заавар, норм, норматив, стандартыг мөрдөж ажиллах бөгөөд тэдгээр хууль тогтоомжид заасан улсын байцаагчийн бүрэн эрхийн дагуу хяналтыг хэрэгжүүлнэ.

Арав.Мэдээллийн сан бүрдүүлэх болон цахим үйлчилгээ

10.1.Мэдээллийн сан нь бүртгэлийн эх баримт бичиг бүхий архив, цахим мэдээллийн сангаас бүрдэх бөгөөд мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ашиглахдаа эрх бүхий байгууллагаас гаргасан төрийн байгууллагуудын цахим мэдээллийн санг бүрдүүлэх, ашиглах, харилцан мэдээлэл солилцох үйл ажиллагааг зохицуулсан журам, зааврыг мөрдлөг болгоно.

10.2.Өмчлөгч нь төрийн нэгдсэн үйлчилгээний систем болон бүртгэлийн байгууллагын цахим системээр дамжуулан цахим үйлчилгээг авна.

10.3.Цахим үйлчилгээ авахдаа энэхүү журамд заасан шаардагдах баримт бичгийн бүрдлийг бүрэн хангасан байх ба төрийн цахим үйлчилгээний мэдээллийн санд бүртгэлтэй баримт бичгийг бүрдүүлэхгүй байж болно.

10.4.Мэдээллийн санд усан замын тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар, оноосон нэр, марк, зориулалт, үйлдвэрлэсэн он, үйлдвэрлэсэн улс, даац, урт, өргөн, суудлын тоо, хөдөлгүүрийн хүчин чадал, хөдөлгүүрийн дугаар, өмчлөгч, эзэмшигчийн мэдээлэл, цахим гэрчилгээний мэдээллийг кирилл болон латин үсгээр бүртгэнэ.

10.5.Цахим хүсэлт нь Цахим гарын үсгийн тухай хуулийн шаардлагыг бүрэн хангасан байх бөгөөд иргэн, хуулийн этгээдийн санаатай болон санамсаргүй байдлаас үүссэн аливаа эрсдэлийг бүртгэлийн байгууллага хариуцахгүй болно.

Арван нэг.Журам зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага

11.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгүүлж, гэрчилгээ авалгүйгээр тээвэрлэлт хийсэн тохиолдолд Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу буруутай этгээдэд хариуцлага хүлээлгэнэ.

11.2.Техникийн үзлэгт усан замын тээврийн хэрэгслээ хамруулаагүй тохиолдолд Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

11.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийг энэхүү журмын 7.5-д заасан хугацаанд бүртгэл, шилжилт хөдөлгөөнийг хийлгээгүй тохиолдолд Зөрчлийн тухай хуулийн агуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

12.Бусад

12.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөлийн асуудлаар маргаан гарвал Иргэний хуулийн холбогдох заалтыг үндэслэл болгоно.

12.2.Улсын хилээр түр хугацаагаар буцаж гаргах нөхцөлөөр оруулсан усан замын тээврийн хэрэгслүүдэд “түр дугаар” олгоно.

“УСАН ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛД ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ ХИЙХ, ТОО БҮРТГЭЛ ХӨТЛӨХ, УЛСЫН ДУГААР, ГЭРЧИЛГЭЭ ОЛГОХ ЖУРАМ”-Д НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТӨСЛИЙН ХАРЬЦУУЛАЛТ

2025 оны дугаар сарын-ны өдөр

№	/Одоо хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа/ “УСАН ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛД ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ ХИЙХ, ТОО БҮРТГЭЛ ХӨТЛӨХ, УЛСЫН ДУГААР, ГЭРЧИЛГЭЭ ОЛГОХ ЖУРАМ” <i>/Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 6 дугаар сарын 5-ны өдрийн 119 дүгээр тушаалын 1 дүгээр хавсралт/</i>	НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТӨСЛИЙН САНАЛ	ТАЙЛБАР
1.	Нэг.Нийтлэг үндэслэл	Нэг.Нийтлэг үндэслэл	
2.	1.1.Энэхүү журмын зорилго нь усан замын тээврийн үйл ажиллагааг гол, мөрөн, нуурын экологи, байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй эрхлэхэд төрийн хяналт, зохицуулалтыг чиглүүлж, хүн, хуулийн этгээдийн эзэмшил, өмчлөлд байгаа усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийж хөвөлтийн аюулгүй байдлыг ханган, усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.	1.1.Энэхүү журмын зорилго нь усан замын тээврийн үйл ажиллагааг гол, мөрөн, нуурын экологи, байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй эрхлэхэд төрийн хяналт, зохицуулалтыг чиглүүлж, хүн, хуулийн этгээдийн эзэмшил, өмчлөлд байгаа усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг ОНОШИЛГОО хийж хөвөлтийн аюулгүй байдлыг ханган, усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.	
3.	1.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг улсын мэргэжлийн хяналтын байгууллагаас эрх олгогдсон , усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, түүний харъяа байгууллагын усан замын тээврийн хяналтын улсын байцаагчид энэхүү журмыг баримтлан хийнэ.	1.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон, түүний харъяа байгууллагын усан замын тээврийн хяналтын улсын байцаагчид энэхүү журмыг баримтлан хийнэ.	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар /МХЕГ/ татан буугдаж, хяналтын улсын байцаагчийн эрхийг харьяаллах төрийн захиргааны төв байгууллагаас олгодог болсон.
4.	1.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл хөтлөх, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ болон улсын дугаар олгох үйл		

	ажиллагааг усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллага эрхлэн гүйцэтгэх бөгөөд усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлж, лавлагаа гаргана.		
5.	1.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн осол, зөрчил гарсан болон бусад шаардлагатай тохиолдолд усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг хийх, дүгнэлт гаргах ажлын хэсэг байгуулж болно. Ажлын хэсгийг усан замын тээврийн хяналтын улсын байцаагч ахалж, тухайн орон нутаг дахь холбогдох мэргэжлийн болон хууль хяналтын байгууллагын төлөөллийг оруулж, осол, зөрчлийг шинжлэн шалгаж дүгнэлт гаргана.		
6.	1.5.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд мэргэжлийн хяналтын байгууллагын усан замын тээврийн хяналтын улсын байцаагчид хяналт тавина.	1.5.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, түүний эрх олгосон байгууллагын усан замын тээврийн хяналтын улсын /ахлах/ байцаагчид хяналт тавина.	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар /МХЕГ/ татан буугдаж, хяналтын улсын байцаагчийн эрхийг харьяаллах төрийн захиргааны төв байгууллагаас олгодог болсон.
7.	2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг хийх	Хоёр.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх	Утга найруулгыг өөрчлөх
8.	2.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг жилд нэг удаа усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллага үзлэг оношлогооны болон утааны найрлага хэмжигч зэрэг бусад шаардлагатай багаж хэрэгслээр хийнэ. Шаардлагатай тохиолдолд ээлжит бус үзлэг хийж болно.		
9.	2.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг жил бүрийн хөвөлтийн улирал эхэлснээс хойш 14 хоногийн дотор Усан замын тээврийн тухай		

	хуулийн 10 дугаар зүйлд заасан техникийн шаардлагын дагуу хийнэ.		
10.	2.3.Техникийн хяналтын үзлэгт оруулах усан замын тээврийн хэрэгсэлд Усан замын тээврийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлд заасан даатгалыг хийлгэсэн байна.		
11.	2.4.Техникийн хяналтын үзлэгээр усан замын тээврийн хэрэгслийн марк, улсын дугаар, хөдөлгүүрийн дугаар, төрөл, зориулалтыг усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээнд заасан мэдээлэлтэй тулгаж хянах ба усан замын тээврийн хэрэгсэлд зайлшгүй шаардагдах нэмэлт хэрэгслийн /галын хор, ослын дохио, уяа оосор, эмийн сан г.м./ бүрдэл, ашиглалтын шаардлага зэргийг шалгана.		
12.	2.5.Техникийн хяналтын үзлэгээр усан замын тээврийн хэрэгсэл нь техникийн дараах шаардлагыг хангаж буй эсэхийг шалгана. Үүнд:		
13.	2.5.1.Хөдөлгүүрийн ажиллагаа;		
14.	2.5.2.Хөдөлгүүрээс ялгарч буй утааны бохирдол байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байгаа эсэх;		
15.	2.5.3.Их биеийн даац, хөдөлгүүрийн багтаамж;	2.5.3.хөдөлгүүрийн багтаамж, хүчин чадал нь усан замын тээврийн хэрэгслийн үйлдвэрлэгчээс тогтоосон техникийн тодорхойлолтод нийцсэн эсэх;	Хөдөлгүүрийн хүчин чадал өөрчилсөн эсэхийг шалгах шаардлагатай байх тул өөрчлөн найруулах
16.	2.5.4.Их биеийн бүрэн бүтэн байдал (цоорсон, цуурсан, элэгдсэн эсэх);		
17.	2.5.5.Шатахууны савны битүүмжлэл, шатах тослох материал алдагдаж буй эсэх;		
18.	2.5.6.Аврах хантааз нь стандартын болон ашиглалтын шаардлага бүрэн хангаж, зорчигчдын суудлын тоонд хүрэлцэхүйц		

	хэмжээнд байгаа эсэх /хүүхдэд болон том хүнд зориулсан/;		
19.	2.5.7.Бусад аврах хэрэгсэл болон гал унтраах хэрэгсэл шаардлага хангаж байгаа эсэх;		
20.	2.5.8.Гэрлэн ба дуут дохионы хэвийн ажиллагаа, бүрэн бүтэн байдал;		
21.	2.5.9.Ус шавхагч насос хэвийн ажиллагаатай эсэх.		
22.		2.5.10.жолоодлогын тоног төхөөрөмж хэвийн ажиллагаатай эсэх;	
23.		2.5.11.цахилгааны тоног төхөөрөмж, холбооны хэрэгслүүдийн хэвийн ажиллагаа, бүрэн бүтэн байдал.	
24.	2.6.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг хийлгэхэд дараах баримт бичиг бүрдүүлнэ. Үүнд:		
25.	2.6.1.Иргэн бол иргэний үнэмлэх, хуулийн этгээд бол улсын бүртгэлийн гэрчилгээ;	2.6.1.иргэн бол иргэний үнэмлэх, хуулийн этгээд бол улсын бүртгэлийн гэрчилгээ болон түүнтэй адилтгах цахим лавлагаа;	Төрийн цахим үйлчилгээний порталаас авсан.
26.	2.6.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн паспорт, усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, бусад дагалдах баримт бичиг;	2.6.2.усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн паспорт, усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, хувийн хэрэг, бусад дагалдах баримт бичиг;	Усан замын тээврийн хэрэгсэл бүрт техник ашиглалтын хувийн хэрэг хөтөлдөг.
27.	2.6.3.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд их засвар хийсэн бол түүнийг нотолсон баримт бичиг;	2.6.3.усан замын тээврийн хэрэгсэлд засвар, үйлчилгээг хийсэн бол хувийн хэрэгт тэмдэглэсэн байх түүнийг нотолсон баримт бичиг ;	
28.	2.6.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч солигдсон буюу бусад тохиолдолд хийгдсэн шилжилтийн тухай баримт бичиг;		Шаардлагагүй гэж үзсэн тул заалтыг бүхэлд нь хасах саналтай
29.	2.6.5. Даатгалд даатгуулсан баримт;	2.6.5.даатгалд даатгуулсан баримт бичиг;	
30.	2.6.6.Улсын тэмдэгтийн хураамж болон бусад холбогдох албан татварыг төлсөн баримт.	2.6.6.“техникийн хяналтын үзлэгийн төлбөр төлсөн баримт” гэж өөрчлөх	Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдахад улсын тэмдэгтийн хураамж шаардлагагүй, харин үзлэгийн төлсөн баримт шаарддаг.

31.	2.7.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд ээлжит бус техникийн хяналтын үзлэгийг дараах тохиолдолд хийнэ. Үүнд:		
32.	2.7.1.Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан усан замын тээврийн хэрэгсэлд зайлшгүй шаардлагаар их засвар үйлчилгээ хийлгэж, хөдөлгүүр сольсон тохиолдолд;		
33.	2.7.2.Байгаль орчинд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй нөхцөл байдал үүссэн болон хөвөлтийн аюулгүй байдлын шаардлага хангахгүй байгаа талаар иргэдээс санал, гомдол гаргасан тохиолдолд;		
34.	2.7.3.Ашиглагдаж байгаад импортоор оруулж ирсэн усан замын тээврийн хэрэгслийг техникийн хяналтын үзлэгт хамруулна.	2.7.3. ашиглагдаж байгаад импортоор оруулж ирсэн усан замын тээврийн хэрэгсэлд;	Найрууллагыг өөрчлөв.
35.	2.8.Техникийн хяналтын үзлэгт тэнцсэн усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг, оношлогооны хуудсанд тухайн техникийн хяналтын үзлэгийг хийсэн эрх бүхий албан тушаалтан, улсын байцаагч гарын үсэг зурж баталгаажуулна.	2.8.Техникийн хяналтын үзлэгт тэнцсэн усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг, оношлогооны хуудсанд тухайн техникийн хяналтын үзлэгийг хийсэн эрх бүхий албан тушаалтан, улсын байцаагч гарын үсэг зурж баталгаажуулна.	Эрх бүхий албан тушаалтан гэдгийг хасах.
36.	2.9.Эвдрэл, гэмтлийн улмаас хөвөлтөд гарах боломжгүй усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөгч, эзэмшигч нь бүртгүүлж, гэрчилгээнд энэ тухай тэмдэглэл хийлгүүлнэ.	2.9.Эвдрэл, гэмтлийн улмаас хөвөлтөд гарах боломжгүй усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөгч, эзэмшигч нь бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлж, гэрчилгээ болон хувийн хэрэгт энэ тухай тэмдэглэл хийлгүүлнэ.	Гэрчилгээ болон хувийн хэрэгт тэмдэглэл хийнэ гэж өөрчлөх
37.	2.10.Эвдрэл, гэмтэл болон бусад шалтгаанаар цаашид ашиглах боломжгүй болсон усан замын тээврийн хэрэгслийг ашиглахыг хориглосон тухай тэмдэглэгээг гэрчилгээний “тусгай тэмдэглэл” хэсэгт хийж, гэрчилгээг хураан авна.		
38.	2.11.Техникийн хяналтын үзлэг шалгалтын дүнг тэмдэглэсэн усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг, оношлогооны хуудсыг 2 хувь үйлдэж нэг	2.11.Хөвөлтийн бус хугацаанд буюу хүйтний улиралд импортоор оруулж ирсэн усан замын тээврийн хэрэгслийг анхан шатны үзлэгт	Хөвөлтийн бус хугацаанд техникийн хяналтын үзлэгийг хийх боломжгүй тул анхан

	хувийг усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч, эзэмшигчид өгч, нэг хувийг техникийн хяналтын үзлэг хийсэн эрх бүхий албан тушаалтан, улсын байцаагч хадгална.	хамруулж болох ба техникийн хяналтын үзлэгийн төлбөрөөс чөлөөлөгдөнө.	шатны үзлэгт хамруулахаар тусгав.
39.		2.12.Анхан шатны үзлэгээр усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн паспорт, үйлдвэрлэгчийн дагалдах баримт бичигт заасан мэдээлэлтэй нийцэж буй эсэх, аврах хэрэгслийн бүрдэл, ашиглалтын шаардлага хангаж буй эсэхийг шалгана.	Шинээр нэмэх
40.	3.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгэх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгох	Гурав.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгэх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгох	
41.	3.1.Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөгч, эзэмшигч хүн, хуулийн этгээдийн хаягаар бүртгэж, харъяалах орон нутгийн нэрийг илэрхийлэх ялгах тэмдэг бүхий улсын дугаар, гэрчилгээ олгоно.		
42.	3.2.Өмчлөгч, эзэмшигч нь улсын дугаараас гадна усан замын тээврийн хэрэгсэлдээ нэр өгөх хүсэлт гаргасан бол, түүний санал болгосон нэрийг бусад усан замын тээврийн хэрэгсэлд олгосон нэртэй давхардуулалгүйгээр олгож, хувийн хэрэгт нь тэмдэглэнэ.	3.2. Өмчлөгч, эзэмшигч нь улсын дугаараас гадна усан замын тээврийн хэрэгсэлдээ нэр өгөх хүсэлт гаргасан бол, түүний санал болгосон нэрийг бусад усан замын тээврийн хэрэгсэлд олгосон нэртэй давхардуулалгүйгээр олгож, гэрчилгээ болон хувийн хэрэгт нь тэмдэглэнэ.	Гэрчилгээ дээр оноосон нэрийг тэмдэглэдэг.
43.	3.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг баталсан загварын дагуу нууцлалын шаардлагыг хангаж хэвлүүлнэ.		
44.	3.4.Усан замын тээврийн хэрэгсэл эзэмшигч, өмчлөгч нь тээврийн хэрэгслийн хувийн хэрэг хөтлөх бөгөөд хувийн хэргийг төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллага олгоно.		
45.	3.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэлд шинээр бүртгүүлэхэд дараах баримт бичгийг бүрдүүлж, усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн		

	захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад ирүүлнэ. Үүнд:		
46.	3.5.1.Өмчлөгч, эзэмшигч нь иргэн бол иргэний үнэмлэхийн хуулбар, баталсан маягтын дагуу гаргасан өргөдөл, хуулийн этгээд бол улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар, албан хүсэлт;	3.5.1.өмчлөгч, эзэмшигч нь иргэн бол иргэний үнэмлэх, хуулийн этгээд бол улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар болон түүнтэй адилтгах цахим лавлагаа, өргөдлийн маягт, албан хүсэлт;	өөрчлөн найруулах
47.	3.5.2. Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн паспорт, үйлдвэрлэгчийн дагалдах баримт бичиг;		
48.	3.5.3. Импортоор оруулж ирсэн бол гаалийн бүрдүүлэлт хийснийг нотолсон баримт бичиг, эсхүл гаалийн байгууллагын тодорхойлолт;		
49.	3.5.4. Усан замын тээврийн хэрэгслийг Монгол Улсад үйлдвэрлэж, угсарсан бол түүний аюулгүй байдлыг хянан баталгаажуулсан мэргэжлийн байгууллагын баримт бичиг;	3.5.4.усан замын тээврийн хэрэгслийг Монгол Улсад үйлдвэрлэж, угсарсан бол түүний аюулгүй байдлыг хянан баталгаажуулсан гаднын мэргэжлийн байгууллагын баримт бичиг, оюуны өмчийн газарт бүртгүүлж, патентийн гэрчилгээ авсан байх;	Монгол Улсад зохиогч болон зохиогчийн эрхэд хамаарах эрх эзэмшигчийн хүсэлтээр зохиогчийн эрх, түүнд хамаарах эрхийн бүтээлийг Оюуны өмчийн газар бүртгэж гэрчилгээ олгодог.
50.	3.5.5. Усан замын тээврийн хэрэгслийг техникийн үзлэг, оношлогоонд хамруулсан баримт бичиг;	3.5.5.усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг, оношилгоо хамруулсан хийсэн хуудас;	Усан замын тээврийн хэрэгслийн эх бие, хөдөлгүүрийг тус тусад нь импортоор оруулж ирэх тохиолдолд маш их байдаг тул заавал техникийн шаардлага хангаж буй эсэхийг тодорхойлох.
51.	3.5.6.Улсын тэмдэгтийн хураамж болон бусад холбогдох татвар, хураамж төлсөн баримт;	3.5.6.улсын тэмдэгтийн хураамж болон бусад холбогдох татвар, хураамж, гэрчилгээний үнэ төлсөн баримт;	Тогтсон тодорхой татвар хураамж авдаг газар нь тодорхойгүй тул татвар гэдэг үгийг хасах саналтай байна.
52.	3.5.7.Даатгалд даатгуулсан баримт.	3.5.7.даатгалд даатгуулсан баримт бичиг.	
53.		3.5.8.Монгол Улсын Иргэний хуульд заасан өмчлөх эрх шилжүүлэх бүх төрлийн гэрээ, нотариатаар гэрчлүүлсэн байх ;	Шинээр нэмэх
54.	4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэлд шилжилт хөдөлгөөн хийх	Дөрөв.Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэлд шилжилт хөдөлгөөн хийх	

55.	4.1.Дараах тохиолдолд усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэлд шилжилт хөдөлгөөн, өөрчлөлт хийнэ. Үүнд :		
56.	4.1.1.Өмчлөгч, эзэмшигч хүн, хуулийн этгээд нь усан замын тээврийн хэрэгслээ бусдад худалдах, бэлэглэх, солилцох, шилжүүлэх;		
57.	4.1.2.Өмчлөгч, эзэмшигч хүн, хуулийн этгээдийн оршин байгаа байршил, хаяг өөрчлөгдөх;		
58.	4.1.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрийг өөрчлөх;		
59.	4.1.4.Өмчлөгч хуулийн этгээд татан буугдсан, улсын бүртгэлээс хасагдсан эсхүл өмчлөгч эзэмшигч нас барсан;		
60.	4.1.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч нас барсан тохиолдолд өв залгамжлагчийн, мөн шүүхийн шийдвэрээр усан замын тээврийн хэрэгслийг хураасан буюу шилжүүлсэн бол шийдвэрт заасан хүн, хуулийн этгээдийн нэр дээр тус тус бүртгэнэ.		
61.	4.1.6.Татан буугдаж бүртгэлээс хасагдсан хуулийн этгээдийн усан замын тээврийн хэрэгслийг харъяалах нутаг дэвсгэрийн татварын албаны тодорхойлолтыг үндэслэн бусад хүн, хуулийн этгээдийн нэр дээр шилжүүлэн бүртгэж болно.	4.1.6.Татан буугдаж, бүртгэлээс хасагдсан хуулийн этгээдийн усан замын тээврийн хэрэгслийг харъяалах нутаг дэвсгэрийн татварын албаны тодорхойлолтыг улсын бүртгэлийн байгууллагын лавлагаа г үндэслэн бусад хүн, хуулийн этгээдийн нэр дээр шилжүүлэн бүртгэж болно.	Харъяалах нутаг дэвсгэрийн татварын албаны тодорхойлолтыг олгодоггүй нь ойлгомжгүй байдлыг үүсгээд байна.
62.	4.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэлд шилжилт, хөдөлгөөн хийлгэхэд дараах баримт бичгийг бүрдүүлж, усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад ирүүлнэ.	4.2.Иргэн усан замын тээврийн хэрэгслийн шилжилт хөдөлгөөнийг бүртгүүлэхэд дараах баримт бичгийг бүрдүүлнэ. Үүнд:	Өөрчлөн найруулах
63.	4.2.1.Хуулийн этгээд хооронд усан замын тээврийн хэрэгслийг шилжүүлбэл шилжүүлэн өгч байгаа хуулийн этгээдийн дарга, захирлын шийдвэр, тээврийн	4.2.1 иргэний үнэмлэхний хуулбар, болон түүнтэй адилтгах цахим лавлагаа;	

	хэрэгслийн гэрчилгээ, холбогдох татвар хураамж төлсөн баримт болон шилжүүлэн авч байгаа хуулийн этгээдийн дарга, захирлын болон ТУЗ, бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр, албан бичиг, гэрчилгээ;		
64.	4.2.2.Хуулийн этгээд өөрийн өмчлөлийн усан замын тээврийн хэрэгслийг иргэнд шилжүүлбэл тухайн хуулийн этгээдийн дарга, захирлын болон ТУЗ, бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, холбогдох татвар хураамж төлсөн баримт шилжүүлэн авч байгаа хүний үнэмлэх, өргөдөл;	4.2.2.баталсан маягтын дагуу гаргасан өргөдөл;	
65.	4.2.3.Иргэн өөрийн өмчлөлийн усан замын тээврийн хэрэгслийг хуулийн этгээдэд шилжүүлбэл тухайн иргэний өргөдөл, иргэний үнэмлэх, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, холбогдох татвар хураамж төлсөн баримт, шилжүүлэн авч байгаа хуулийн этгээдийн албан бичиг, гэрчилгээ;	4.2.3.тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ;	
66.	4.2.4.Иргэд хоорондоо усан замын тээврийн хэрэгслээ шилжүүлбэл иргэн тус бүрийн иргэний үнэмлэх, шилжүүлэх өргөдөл, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, холбогдох татвар хураамж төлсөн баримт;	4.2.4.Монгол Улсын Иргэний хуульд заасан өмчлөх эрх шилжүүлэх бүх төрлийн гэрээ, нотариатаар гэрчлүүлсэн байх;	
67.	4.2.5.Өмчлөгч иргэн болон хуулийн этгээд тээврийн хэрэгслээ бусдад шилжүүлэхийг хүссэн өргөдөл хуулийн этгээд бол албан бичиг, шийдвэр;	4.2.5.энэхүү журмын 3.5.7-т заасан баримт бичгүүд.	
68.	4.2.6.Иргэн, хуулийн этгээдийн хооронд байгуулсан өмчлөлөө шилжүүлсэн гэрээ /нотариатаар гэрчлүүлсэн/;		Хасах
69.	4.2.7.Даатгалд даатгуулсан баримт.		Хасах
70.		4.3.Хуулийн этгээд усан замын тээврийн хэрэгсэлийн шилжилт хөдөлгөөнийг бүртгүүлэхэд дараах баримт бичгийг бүрдүүлнэ. Үүнд:	

71.		4.3.1.эрх бүхий этгээдийн шийдвэр, албан хүсэлт;	
72.		4.3.2.хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн цахим лавлагаа;	
73.		4.3.3.тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ;	
74.		4.3.4.Монгол Улсын Иргэний хуульд заасан өмчлөх эрх шилжүүлэх бүх төрлийн гэрээ, нотариатаар гэрчлүүлсэн байх;	
75.		4.3.5.энэхүү журмын 3.5.7-т заасан баримт бичгүүд.	
76.	4.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч нас барсан тохиолдолд өв залгамжлалын гэрчилгээ болон хууль ёсны өвлөгчөөр тогтоосон шүүхийн шийдвэрийг үндэслэнэ.	4.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгч нас барсан тохиолдолд өвлөх эрхийн гэрчилгээ болон хууль ёсны өвлөгчөөр тогтоосон шүүхийн шийдвэрийг үндэслэнэ.	Дугаарлалтын өөрчилсөн
77.	4.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрийг өөрчилсөн бол тухайн өөрчлөлт нь стандартын шаардлага хангаж байгааг нотолсон техникийн хяналтын үзлэгийн дүгнэлт, өмчлөгчийн хүсэлтийг үндэслэн өөрчлөлтийг бүртгэж, гэрчилгээнд тэмдэглэнэ.	4.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрийг өөрчилсөн бол тухайн өөрчлөлт нь стандартын шаардлага хангаж байгааг нотолсон техникийн хяналтын үзлэгийн дүгнэлт, өмчлөгчийн хүсэлтийг үндэслэн өөрчлөлтийг бүртгэж, гэрчилгээнд тэмдэглэнэ.	Дугаарлалтын өөрчилсөн
78.	4.5.Өмчлөгч хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлээс хасагдсан шийдвэр, татан буугдсан бол үүсгэн байгуулагчийн шийдвэр, хүсэлт, улсын бүртгэлийн байгууллагын тодорхойлолтыг үндэслэнэ.	4.6.Өмчлөгч хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлээс хасагдсан шийдвэр, татан буугдсан бол үүсгэн байгуулагчийн шийдвэр, хүсэлт, улсын бүртгэлийн байгууллагын тодорхойлолтыг лавлагааг үндэслэнэ.	Дугаарлалтын өөрчилсөн
79.	5. Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг нөхөн олгох	Тав.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг нөхөн олгох	
80.	5.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг үрэгдүүлсэн тохиолдолд нөхөн авахын тулд дараах баримт бичгийг бүрдүүлж, усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад ирүүлнэ.Үүнд:		

81.	5.1.1.үрэгдүүлсэн гэрчилгээг нөхөн олгохыг хүссэн өмчлөгч /эзэмшигч/-ийн өргөдөл, хуулийн этгээд бол албан бичиг;		
82.	5.1.2.үрэгдүүлсэн гэрчилгээг хүчингүйд тооцсон тухай өдөр тутмын сонинд зарлуулсан баримт, сонины зарын хуулбар;		
83.	5.1.3.гэрчилгээний үнэ тушаасан баримт.		
84.	5.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг нөхөж олгосон тохиолдолд гэрчилгээн дээр “нөхөн олгов” гэж тэмдэглэнэ.		
85.	5.3.Хэрэглээний явцад хуучирч муудсан, бичлэг тэмдэглэл нь баларч уншигдах боломжгүй болсон гэрчилгээг өмчлөгчийн хүсэлтээр үнийг нь төлүүлэн сольж болно.		
86.	6.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгэлээс хасах	Зургаа.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгэлээс хасах	
87.	6.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийг техникийн хувьд цаашид ашиглах боломжгүй болсон эсхүл усанд живсэн, экспортлох тохиолдолд өмчлөгч хүн, хуулийн этгээд усан замын тээврийн хэрэгслээ нэг сарын дотор улсын бүртгэлээс хасуулна.		
88.	6.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэлээс хасуулах тохиолдолд дараах баримт бичгийг бүрдүүлж, усан замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад ирүүлнэ. Үүнд:		
89.	6.2.1.усан замын тээврийн хэрэгслийг техникийн хувьд цаашид ашиглах боломжгүй болсон, эсхүл экспортлох бол улсын бүртгэлээс хасуулах тухай өмчлөгч хүн, хуулийн этгээдийн хүсэлт, шийдвэр;		
90.	6.2.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ;		

91.	6.2.3.Татварын байгууллагын тодорхойлолт;	Энэ заалтыг хасах	Усан замын тээврийн хэрэгслийг жилд ашиглах хугацаа бага, тогтсон татвар хураамж авдаг эсэх нь тодорхойгүй учир энэ заалтыг хэрэгжүүлэхэд хүндрэлтэй байгаа тул хасуулах саналтай байна
92.	6.2.4.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийсэн улсын байцаагчийн акт, эсхүл усанд живсэн тухай онцгой байдлын байгууллагын байцаагчийн дүгнэлт.	6.2.3.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийсэн улсын байцаагчийн акт, эсхүл усанд живсэн тухай онцгой байдлын байгууллагын байцаагчийн дүгнэлт.	Дугаарлалт өөрчлөгдсөн.
93.	6.3.Байгууллага нь хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор хасалт хийнэ.		
94.		6.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгт 3 жил хамрагдаагүй бол өмчлөгч иргэн болон хуулийн этгээдээс ирүүлсэн өргөдөл шаардахгүй бүртгэлээс хасна.	Сүүлийн 5-7 жил техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдаагүй техникийн хувьд цаашид ашиглах боломжгүй болсон тээврийн хэрэгслүүд олон байна. Улсын бүртгэлд бүртгэлтэй тээврийн хэрэгслүүдийн 20 хувь нь 4 жил, 12 хувь нь 5 жил техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдаагүй дүнтэй байна.
95.		6.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэлээс түр хасах, бүртгэлийг сэргээх.	
96.		6.5.1.тээврийн хэрэгсэл өмчлөгч энэхүү журмын 11 дүгээр зүйлийг зөрчсөн тохиолдолд тухайн тээврийн хэрэгслийг бүртгэлээс түр хасаж болно;	
97.		6.5.2.өмчлөгч зөрчлөө арилгасны дараа тухайн тээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлийг буцаан сэргээнэ.	
98.	7.Усан замын тээврийн үйлчилгээ эрхлэгч хүн, хуулийн этгээдийн эрх, үүрэг	Долоо.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөгчийн үйлчилгээ—эрхлэгч хүн, хуулийн этгээдийн эрх, үүрэг	

99.	7.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчилж авснаас хойш 14 хоногийн дотор усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад бүртгүүлж улсын дугаар, гэрчилгээ авах буюу шилжилт хөдөлгөөн хийлгүүлнэ.		
100.	7.2.Усан замын тээврийн хэрэгслийн улсын дугаарыг баталсан загварын дагуу байршуулж тэмдэглэнэ.		
101.	7.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийг техникийн хувьд бүрэн бүтэн ашиглах ба түүний техникийн байдалд тогтмол үзлэг хийж, илэрсэн эвдрэл, гэмтлийг тухай бүр засах, өнгө үзэмжийг сайжруулах, усан замын тээврийн хэрэгсэлд засвар, үйлчилгээ хийсэн талаарх тэмдэглэгээг хувийн хэрэгт хийнэ.		
102.	7.4.Усан замын тээврийн хяналтын улсын байцаагчийн тавьсан шаардлагыг бүрэн биелүүлж, усан замын тээврийн хэрэгслээ товлөгдсон хугацаанд техникийн хяналтын үзлэгт заавал хамруулна;		
103.	7.5.Усан замын тээврийн хэрэгслийг шинээр хөвөлтөд гаргах, хөдөлгүүрийг солих буюу их засвар хийсэн тохиолдолд усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх олгосон байгууллагад 14 хоногийн дотор мэдэгдэн бүртгүүлэхээс гадна шилжилт хөдөлгөөнийг хийлгэнэ.		
104.	7.6.Усан замын тээврийн хэрэгслийн зориулалтыг өөрчлөхгүй.		
105.	8. Байгууллагын эрх, үүрэг	Найм.Бүртгэлийн байгууллагын эрх, үүрэг	
106.	8.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн тоо бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар, гэрчилгээ олгох, шилжилт хөдөлгөөн хийх, бүртгэлээс		

	хасах үйл ажиллагааны үнэн зөв байдлыг хариуцна.		
107.	8.2.Иргэн, хуулийн этгээдээс ирүүлсэн усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгүүлэх, улсын дугаар болон гэрчилгээ авах, шилжилт хөдөлгөөн хийлгэх, бүртгэлээс хасуулах тухай хүсэлт, холбогдох материалыг хүлээж авснаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор шийдвэрлэнэ.		
108.	8.3. Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгэж, гэрчилгээ олгохдоо бүртгэлийн карт хөтөлнө.		
109.	8.4.Усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, шилжилт хөдөлгөөн хийлгэх, бүртгэлээс хасуулах талаар энэхүү журмын заалтыг зөрчсөн тохиолдолд түүнийг арилгуулах арга хэмжээ авна.		
110.	8.5.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх хугацаа болон хамрагдах нутаг дэвсгэр, байрлалыг өдөр тутмын сонин, бусад хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр уг үзлэг явуулахаас 14-өөс доошгүй хоногийн өмнө олон нийтэд урьдчилан мэдээлнэ.	8.5.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх хугацаа болон хамрагдах нутаг дэвсгэр, байршлыг өдөр тутмын сонин, бусад шаардлагатай мэдээллийг хэвлэл мэдээллийн болон бусад хэрэгслээр 14-өөс доошгүй хоногийн өмнө олон нийтэд урьдчилан мэдээлнэ.	Байрлалыг гэдэг үгийг байршлыг гэж өөрчлөв.
111.	8.6.Усан замын тээврийн хэрэгслүүдийг техникийн хяналтын үзлэгт бүрэн хамруулах ажлын бэлтгэлийг хангах арга хэмжээг авах талаар усан замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын чиг үүргийг тухайн орон нутагт хэрэгжүүлж буй байгууллагад мэдэгдэнэ.		
112.		8.7.Усан замын тээврийн хэрэгслийн бүртгэлтэй холбоотой үйлчилгээг цахим хэлбэрээр авах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.	Шинээр нэмэх
113.	9.Усан замын тээврийн улсын /ахлах/ байцаагчийн эрх, үүрэг	Ес.Усан замын тээврийн улсын байцаагчийн эрх, үүрэг	

114.	9.1.Усан замын тээврийн хяналтын улсын /ахлах/ байцаагч нь “Бага оворын усан онгоц, завь, катерт техникийн (анхан шатны) үзлэг хийсэн тухай акт” ба “Усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын хуудас”-ыг баримтлан усан замын тээврийн хэрэгслийн үзлэг, хяналтын үйл ажиллагаагаа явуулна.	9.1. Усан замын тээврийн хяналтын улсын /ахлах/ байцаагч нь “Бага оворын усан онгоц, завь, катерт техникийн үзлэг хийсэн тухай акт” ба батлагдсан усан замын тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын хуудсаар баримтлан усан замын тээврийн хэрэгслийн үзлэг, оношлогоог хяналтын үйл ажиллагаагаа хийнэ.явуулна.	Одоогийн байдлаар нэг л техникийн хяналтын үзлэг хийгдэж байна.
115.	9.2.Үзлэгт хамрагдсан усан замын тээврийн хэрэгсэл нь техникийн хяналтын шаардлагыг хангаагүй, байгаль орчинд ээлгүй, утаа, химийн аливаа хорт бодис ялгаруулж байгаа тохиолдолд өмчлөгчид доголдол, дутагдлыг арилгах талаар хугацаатай үүргийг өгч тухайн орон нутгийн усан замын тээврийн хяналтын улсын /ахлах/ байцаагчид шалгуулан дахин үзлэг хийлгэх арга хэмжээг авах талаар шаардлага тавина.	9.2.Үзлэгт хамрагдсан усан замын тээврийн хэрэгсэл нь техникийн хяналтын шаардлагыг хангаагүй, байгаль орчинд ээлгүй, утаа, химийн аливаа хорт бодис ялгаруулж байгаа тохиолдолд өмчлөгчид доголдол, дутагдлыг арилгах талаар хугацаатай үүргийг өгч тухайн орон нутгийн усан замын тээврийн хяналтын улсын /ахлах/ байцаагчид шалгуулан дахин үзлэг хийлгэх арга хэмжээг авах талаар шаардлага тавина.	
116.	9.3.Үзлэгээр илэрсэн доголдол, дутагдлыг арилгаагүй болон үзлэгт оруулаагүй усан замын тээврийн хэрэгслийг усан замын хөдөлгөөнд оролцуулахгүй буюу шаардлагатай гэж үзвэл түр саатуулах, мөн хууль тогтоомжийн дагуу арга хэмжээ авна.		
117.	9.4.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийсэн акт буюу дүгнэлтийг ажлын 14 хоногийн дотор тухайн орон нутгийн захиргаанд бичгээр хүргүүлнэ.	9.4.Техникийн хяналтын үзлэгийн үр дүнг үндэслэн усан замын тээврийн хэрэгслийн зориулалт, хүчин чадалд нийцүүлсэн аялах бүсийн хязгаарлалтыг тодорхойлж хувийн хэрэгт тэмдэглэнэ.	
118.	9.5.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийхдээ нийтээр дагаж мөрдөх хууль, тогтоомж, дүрэм, журам, заавар, норм, норматив, стандартыг мөрдөж ажиллах бөгөөд тэдгээр хууль тогтоомжид заасан улсын /ахлах/ байцаагчийн бүрэн эрхийн дагуу хяналтыг хэрэгжүүлнэ.	9.5.Усан замын тээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийхдээ нийтээр дагаж мөрдөх хууль, тогтоомж, дүрэм, журам, заавар, норм, норматив, стандартыг мөрдөж ажиллах бөгөөд тэдгээр хууль тогтоомжид заасан улсын /ахлах/ байцаагчийн бүрэн эрхийн дагуу хяналтыг хэрэгжүүлнэ.	

119.		Арав.Мэдээллийн сан бүрдүүлэх болон цахим үйлчилгээ	Шинээр нэмэх
120.		10.1.Мэдээллийн сан нь бүртгэлийн эх баримт бичиг бүхий архив, цахим мэдээллийн сангаас бүрдэх бөгөөд мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ашиглахдаа эрх бүхий байгууллагаас гаргасан төрийн байгууллагуудын цахим мэдээллийн санг бүрдүүлэх, ашиглах, харилцан мэдээлэл солилцох үйл ажиллагааг зохицуулсан журам, зааврыг мөрдлөг болгоно.	Шинээр нэмэх
121.		10.2.Өмчлөгч нь төрийн нэгдсэн үйлчилгээний систем болон бүртгэлийн байгууллагын цахим системээр дамжуулан цахим үйлчилгээг авна.	Шинээр нэмэх
122.		10.3.Цахим үйлчилгээ авахдаа энэхүү журамд заасан шаардагдах баримт бичгийн бүрдлийг бүрэн хангасан байх ба төрийн цахим үйлчилгээний мэдээллийн санд бүртгэлтэй баримт бичгийг бүрдүүлэхгүй байж болно.	Шинээр нэмэх
123.		10.4.Мэдээллийн санд усан замын тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар, оноосон нэр, марк, зориулалт, үйлдвэрлэсэн он, үйлдвэрлэсэн улс, даац, урт, өргөн, суудлын тоо, хөдөлгүүрийн хүчин чадал, хөдөлгүүрийн дугаар, өмчлөгч, эзэмшигчийн мэдээлэл, цахим гэрчилгээний мэдээллийг кирилл болон латин үсгээр бүртгэнэ.	Шинээр нэмэх
124.		10.5.Цахим хүсэлт нь Цахим гарын үсгийн тухай хуулийн шаардлагыг бүрэн хангасан байх бөгөөд иргэн, хуулийн этгээдийн санаатай болон санамсаргүй байдлаас үүссэн аливаа эрсдэлийг бүртгэлийн байгууллага хариуцахгүй болно.	Шинээр нэмэх
125.	10.Журам зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага	Арван нэг.Журам зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага	Дугаарлалт өөрчилсөн
126.	10.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгүүлж, гэрчилгээ авалгүйгээр тээвэрлэлт хийсэн тохиолдолд Усан замын тээврийн	11.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийг бүртгүүлж, гэрчилгээ авалгүйгээр тээвэрлэлт хийсэн тохиолдолд Усан замын тээврийн	

	тухай хуулийн 19.1.4 дэх заалтын дагуу буруутай этгээдэд хариуцлага хүлээлгэнэ.	Зөрчлийн тухай хуулийн 19.1.4 дэх заалтын дагуу буруутай этгээдэд хариуцлага хүлээлгэнэ.	
127.	10.2.Техникийн үзлэгт усан замын тээврийн хэрэгслээ хамруулаагүй тохиолдолд Усан замын тээврийн тухай хуулийн 19.1.3 дахь заалтын дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.	11.2.Техникийн үзлэгт усан замын тээврийн хэрэгслээ хамруулаагүй тохиолдолд Усан замын тээврийн Зөрчлийн тухай хуулийн 19.1.3 дахь заалтын дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.	
128.	10.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийг энэхүү журмын 7.5-д заасан хугацаанд бүртгэл, шилжилт хөдөлгөөнийг хийлгээгүй тохиолдолд Усан замын тээврийн тухай хуулийн 19.1.3-т заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.	11.3.Усан замын тээврийн хэрэгслийг энэхүү журмын 7.5-д заасан хугацаанд бүртгэл, шилжилт хөдөлгөөнийг хийлгээгүй тохиолдолд Усан замын тээврийн Зөрчлийн тухай хуулийн 19.1.3 дахь заалтын дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.	
129.	11.Бусад	Арван хоёр.Бусад	Дугаарлалт өөрчилсөн
130.	11.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөлийн асуудлаар гэр бүлийн гишүүдийн дунд маргаан гарвал Иргэний хуулийн 129 дүгээр зүйл, мөн хуулийн бусад холбогдох заалтыг үндэслэл болгоно.	12.1.Усан замын тээврийн хэрэгслийн өмчлөлийн асуудлаар гэр бүлийн гишүүдийн дунд маргаан гарвал Иргэний хуулийн 129 дүгээр зүйл, мөн хуулийн бусад холбогдох заалтыг үндэслэл болгоно.	
131.	11.2.Улсын хилээр түр хугацаагаар буцаж гаргах нөхцлөөр оруулсан усан замын тээврийн хэрэгслүүдэд “түр дугаар” олгоно.		

ДАЛАЙН ЗАХИРГААНЫ УСАН ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН БҮРТГЭЛ, ХЯНАЛТЫН АЛБА